

STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „ZIEMIA CHELMOŃSKIEGO”

– GŁÓWNE ZAŁOŻENIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU NA LATA 2023-2027

Lokalna Strategia Rozwoju opracowana została w oparciu o założenie uwzględniające partycypację mieszkańców obszaru LGD na każdym etapie przygotowania oraz realizacji strategii. W celu opracowania LSR wykorzystano ogólnodostępne dane statystyczne, wyniki badań własnych (np. ewaluacji) i badań przeprowadzonych przez inne podmioty oraz przede wszystkim działania partycypacyjne ze szczególnym uwzględnieniem uczestnictwa osób reprezentujących grupę interesu sektora gospodarczego, społecznego i publicznego, a także osób młodych, seniorów i osób w niekorzystnej sytuacji (np. konsultacje społeczne).

Analiza SWOT dla obszaru LGD „Ziemia Chelmońskiego” została przygotowana w oparciu o diagnozę obszaru, na którą składają się dane statystyczne oraz wyniki badania ankietowego. Została też uzupełniona przez członków zespołu roboczego o istotne charakterystyki obszaru, które nie pojawiają się w danych GUS i nie były ujęte w badaniu ankietowym. Następnie podczas konsultacji społecznych i warsztatów tematycznych mieszkańcy zgłosili szereg uwag i wniosków, które po analizie zostały uwzględnione w LSR.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
Dogodne położenie w centralnej części kraju i bliskość stolicy oraz ośrodków miejskich (Żyrardów, Grodzisk Maz, Sochaczew).	Niski i malejący stopień aktywności zawodowej.
Dobry dostęp do infrastruktury drogowej, w tym sieci dróg wojewódzkich, dróg krajowych i prowadzących poza granice.	Zbyt niski poziom przedsiębiorczości oraz brak narzędzi do wspierania jej rozwoju na obszarze.
Duży potencjał inwestycyjny i dobry dostęp do zasobów logistycznych.	Niewystarczające lub nieadekwatne kwalifikacje mieszkańców w stosunku do wymagań rynku pracy.
Duży potencjał obszaru LGD do rozwoju turystyki.	Niewystarczająco rozwinięta współpraca grup interesu sektorów publicznego, gospodarczego i społecznego.
Część obszaru LGD posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe.	Ograniczona oferta spędzania czasu wolnego na obszarze LGD, w tym braki w ofercie skierowanej do osób młodych (w szczególności młodzieży 14+) i seniorów.
Coraz większa ilość małych przedsiębiorstw nastawionych na turystykę (np. stadniny koni).	Braki w ogólnodostępnej infrastrukturze rekreacyjnej, turystycznej, sportowej, kulturalnej i społecznej oraz zbyt niski standard istniejących obiektów publicznych.
Dobre warunki do rozwoju pozarolniczych funkcji w gospodarstwach rolniczych.	Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych, warsztatów i innych form edukacji nieformalnej dla dzieci i młodzieży.
Niewielkie ograniczenia wynikające z ochrony przyrody.	Niewystarczające działanie integracyjne dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.
Duży potencjał ludzki do działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym organizacje związane z obszarami wiejskimi.	Niewystarczająca oferta usług opieki krótko - i długoterminowej dla seniorów.
Duże zainteresowanie osiedlaniem się na obszarze LGD i wzrost liczby mieszkańców.	Niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych, pieszych i wyznaczonych szlaków z infrastrukturą turystyczną (np. miejsca wypoczynkowe, wiaty, tablice).
Dobrze rozwinięta komunikacja publiczna.	Zły stan lub brak dostępu do ogólnodostępnej infrastruktury użytkowej, dotyczy to w szczególności dróg lokalnych, chodników, oświetlenia, monitoringu

	i innych obiektów/działań związanych ze zwiększeniem poziomu bezpieczeństwa mieszkańców. Niewystarczająca infrastruktura turystyczna, w tym zbyt mała liczba średnich obiektów noclegowych, obiektów gastronomicznych, gospodarstw agroturystycznych. Niewystarczająca oferta w zakresie gospodarstw agroturystycznych oraz brak zagród edukacyjnych na obszarze LGD. Niewystarczające wykorzystanie potencjału inwestycyjnego, w tym zbyt mała ilość spójnych działań informacyjno-promocyjnych. Niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego, w tym brak spójnej oferty dla obszaru i promocji oferty już dostępnej. Ze względu na dużą liczbę ludności napływowej mieszkańcy obszaru LGD mało się znają między sobą oraz nie integrują się z rodzimymi mieszkańcami. Małe zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnych. Niewystarczająca ilość działań wspierających budowanie tożsamości lokalnej wśród społeczności oraz ochronę dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Niewielka liczba działań edukacyjnych w obszarze ekologii i ochrony przyrody. Niewystarczający dostęp do infrastruktury szerokopasmowego Internetu na obszarach wiejskich.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Wzrost zainteresowania potencjalnych inwestorów Plany budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego wraz z siecią infrastruktury drogowo-kolejowej – rozwój gospodarczy regionu. Plany rozwoju i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej obejmujące obszar LGD. Wzrost popularności wypoczynku na obszarach wiejskich, w tym większe zainteresowanie ofertą gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych. Wzrost zainteresowania aktywnymi formami wypoczynku i zdrowego trybu życia. Większe zainteresowanie mieszkańców udziałem w życiu społecznym wynikające ze zniesienia długotrwałych ograniczeń epidemiologicznych.	Ograniczenia wynikające z obejmowania obszaru ochroną prawną. Plany budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego wraz z siecią infrastruktury drogowo-kolejowej – wysiedlanie mieszkańców, niepewność sytuacji w kontekście inwestowania i osiedlania się na tym obszarze. Niestabilna sytuacja na rynku wynikająca ze skutków epidemii COVID-19 oraz wojny w Ukrainie, w tym m.in. wysoka inflacja. Niechęć do kontaktów społecznych, w tym zwłaszcza osób starszych, będąca skutkiem epidemii. Pogarszanie się stanu środowiska naturalnego, w tym negatywne zjawiska pogodowe i zmiany klimatyczne. Starzejące się społeczeństwo - zwiększanie ilości osób w wieku poprodukcyjnym. Przenoszenie się ludzi młodych do miast.

Zwiększenie potencjału administracyjnego i finansowego poprzez współpracę międzysektorową oraz nawiązanie kontaktów międzynarodowych. Wzmocnienie kapitału społecznego i poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców. Pełne wykorzystanie dostępnego potencjału przyrodniczego, ale także dziedzictwa kulturowego do celów turystycznych i rekreacyjnych. Rozwój dużych inwestycji m.in. w obszarze turystyki i rekreacji oraz logistyki, rozwój firm działających w strefie przemysłowej. Rozszerzenie zakresów działalności lokalnych firm. Coraz większe zainteresowanie młodych rodzin osiedlaniem się na terenach wiejskich. Zwiększenie finansowania rozwoju organizacji wiejskich, w szczególności KGW i OSP.	Uwarunkowania administracyjno-prawne niekorzystnie wpływające na rozwój obszaru. Utrudnienia formalne we współpracy wewnątrz – i międzysektorowej, tj. grup interesów sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Niestabilność makroekonomiczna. Rozwój dróg szybkiego ruchu jako zagrożenie dla potencjału turystycznego. Zanikanie lokalnych tradycji i utrata tożsamości lokalnej. Niewystarczające środki i brak pełnego przygotowania podmiotów lokalnych do przejmowania obowiązków od organów centralnych. Realizacja dużych inwestycji na obszarze wpływających na jakość życia mieszkańców bez odpowiedniego przygotowania lokalnej społeczności.
---	--

Za kluczowe problemy na obszarze działania LGD, najczęściej wskazywane przez uczestników konsultacji społecznych, wytypowane zostały:

1. Niezadawalający stan infrastruktury publicznej – w rozumieniu nowoczesnej, ogólnodostępnej infrastruktury zapewniającej dostęp do niekomercyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej i innych usług publicznych.
2. Niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorców zapewniające dostęp do usług i produktów na obszarze LGD, w tym przede wszystkim dotyczące usług turystyczno-rekreacyjnych, okołoturystycznych i innych poprawiających jakość życia na terenach wiejskich (w szczególności w zakresie rozwoju przedsiębiorstw, ale także podejmowanie nowych działalności oraz tworzenie/rozwój gospodarstw agroturystycznych i tworzenie zagród edukacyjnych). Dodatkowo w tym obszarze zgłaszano konieczność wzmacniania współpracy podmiotów z grup interesu sektora gospodarczego i społecznego dla osiągnięcia efektu synergii.
3. Niska aktywność społeczno-edukacyjna oraz integracja mieszkańców – problem dotyczy w szczególności włączenia osób młodych, seniorów i osób w niekorzystnej sytuacji, ale także problemu niewystarczającego wsparcia w zakresie kształtowania świadomości obywatelskiej i edukacji liderów życia publicznego i społecznego oraz działań w obszarze ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Cele i przedsięwzięcia

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach celu	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
	C.1 Poprawa warunków życia i odpoczynku na obszarze LGD		
1 097 779	P.1.1 Rozwój nowoczesnej, ogólnodostępnej infrastruktury publicznej poprawiającej jakość i dostępność do niekomercyjnej oferty spędzania czasu wolnego i innych usług publicznych	mieszkańcy, w tym osoby młode, seniorzy i osoby w niekorzystnej sytuacji	konkursy
	C.2 Rozwój aktywności mieszkańców oraz wzmocnienie potencjału zaangażowanych społecznie przedsiębiorców na obszarze LGD		
102 222	P.2.1. Zwiększenie włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	mieszkańcy, w tym osoby młode, seniorzy i osoby w niekorzystnej sytuacji, organizacje pozarządowe, lokalni społecznicy, grupy nieformalne	granty, operacje własne, animacja
61 111	P.2.2. Wzmocnienie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru objętego LSR	mieszkańcy, w tym osoby młode, seniorzy i osoby w niekorzystnej sytuacji, organizacje pozarządowe, lokalni społecznicy, grupy nieformalne, samorządy lokalne, instytucje kultury	granty, operacje własne
77 778	P.2.3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego na obszarze LSR	mieszkańcy, w tym osoby młode, seniorzy i osoby w niekorzystnej sytuacji, organizacje pozarządowe, lokalni społecznicy, grupy nieformalne	granty, operacje własne
8 889	P.2.4. Przygotowanie koncepcji inteligentnych wsi	jednostki sektora finansów publicznych, mieszkańcy, w tym osoby młode, seniorzy i osoby w niekorzystnej sytuacji, organizacje pozarządowe, lokalni społecznicy, grupy nieformalne, przedsiębiorcy, rolnicy	granty
11 111	P.2.5. Promowanie partnerskiej współpracy	mieszkańcy, w tym w szczególności osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie	konkursy
1 391 110	P.2.6. Podejmowanie i rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych	rolnicy, przedsiębiorcy, mieszkańcy, w tym osoby młode, seniorzy i osoby w niekorzystnej sytuacji, organizacje pozarządowe, lokalni społecznicy i grupy nieformalne	konkursy

Plan działania

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	
C.1.	Poprawa warunków życia i odpoczynku na obszarze LGD													
Przedsięwzięcie P.1.1	Wskaźnik produktu P.1.1(1) Liczba utworzonych / dostosowanych / doposażonych obiektów ogólnodostępnej infrastruktury publicznej			20 sztuk	100,00%									PS WPR
C.2	Rozwój aktywności mieszkańców oraz wzmocnienie potencjału zaangażowanych społecznie przedsiębiorców na obszarze LGD													
Przedsięwzięcie P.2.1	Wskaźnik produktu P.2.1(1) Liczba inicjatyw w obszarze włączenia społecznego i aktywizacji mieszkańców	12 sztuk	46,15	1 sztuka	50	12 sztuk	96,15	1	100,00					PS WPR
Przedsięwzięcie P.2.2	Wskaźnik produktu P.2.2(1) Liczba inicjatyw w obszarze ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego					15 sztuk	93,75	1 sztuka	100,00					PS WPR

Przedsięwzięcie P.2.3	Wskaźnik produktu P.2.3(1) Liczba inicjatyw w obszarze kształtowania świadomości obywatelskiej i edukacji liderów życia publicznego i społecznego			1 sztuka	4,76	20 sztuk	100,00							PS WPR
Przedsięwzięcie P.2.4	Wskaźnik produktu P.2.4(1) Liczba podmiotów przygotowujących koncepcje Smart Village	10 sztuk	100%											PS WPR
Przedsięwzięcie P.2.5	Wskaźnik produktu P.2.5(1) Liczba projektów partnerskich z udziałem partnerów krajowych spoza obszaru objętego LSR w zakresie włączenia społecznego i aktywizacji mieszkańców			1 sztuka	100,00									PS WPR
Przedsięwzięcie P.2.6	Wskaźnik produktu P.2.6(1) Liczba operacji dotyczących podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej	7 sztuk	46,67							8 sztuk	53,33			PS WPR
	Wskaźnik produktu P.2.6(2) Liczba operacji dotyczących rozwoju pozarolniczej					15 sztuk	50,00	15 sztuk	50					

	działalności gospodarczej													
	Wskaźnik produktu P.2.6(3) Liczba operacji dotyczących utworzenia lub rozwoju gospodarstwa agroturystycznego					1 sztuka	100,00							PS WPR
	Wskaźnik produktu P.2.6(4) Liczba operacji dotyczących utworzenia zagrody edukacyjnej					1 sztuka	100,00							PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.1.1(1)	R.41PR Odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR			4000 osób										PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.2.1(1) W.2.2(1) W.2.3(1) W.2.5(1)	R.42 Liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego	400 osób		570 osób		1850 osób		2030 osób						PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.2.4(1)	R.40 Liczba wspieranych strategii inteligentnych wsi	10 sztuk												PS WPR

Wskaźnik rezultatu W.2.4(2) W.2.5(2) W.2.6(5)	R.1PR Liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	50 osób		70		71							
Wskaźnik rezultatu W.2.6(1) W.2.6(2)	R.37 Nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach WPR	7 miejsc pracy		7 miejsc pracy		11 miejsc pracy		15 miejsc pracy		23 miejsca pracy			PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.2.6(3) W.2.6(4)	R.39 Liczba przedsiębiorstw rolnych w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR					2 przedsiębiorstwa							PS WPR

Budżet LSR

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	EFS+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	2 750 000	0	0	2 750 000
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	612 500	0	0	612 500
Razem	3 362 500	0	0	3 362 500
* Wysokość środków danego funduszu na RLKS dostępnych dla LGD w danym województwie będzie wyższa o wartość wkładu krajowego, którego procentowy udział w tej kwocie jest określony dla danego FEW. ** W wierszu odpowiadającemu danemu EFSI, z którego LSR nie będzie finansowana, należy wstawić wartość „0”.				

Plan wykorzystania budżetu LSR

fundusz	środki zakontraktowane (w Euro) do:													
	31.12.2024		31.12.2025		30.06.2026		31.12.2026		31.12.2027		31.12.2028		31.12.2029	
	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania
EFR ROW	155 555,50	5,66	1 286 667,50	46,79	1 893 334,00	68,85	2 054 445,00	74,71	2 643 334	96,12	2 750 000	100	0	100
EFS+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EFR R	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZ EM	155 555,50	5,66	1 286 667,50	46,79	1 893 334,00	68,85	2 054 445,00	74,71	2 643 333,50	100	2 750 000	100	0	100

Planowane cele LSR wpisują się w wybrane działania wskazane w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (SZOP.FEMA), w ramach których LGD „Ziemia Chełmońskiego” i inne podmioty z obszaru LGD będą mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów. W ww. dokumencie uwzględniono działania obejmujące nabory dedykowane LGD bądź dodatkowo premiujące projekty zgodne z LSR. Poniżej przedstawiono działania SZOP.FEMA w powiązaniu z celami i przedsięwzięciami określonymi w LSR.

Lp.	Nr i nazwa działania – SZOP.FEMA	Cel i przedsięwzięcie - LSR	Typy projektów
1	Działanie FEMA.07.05 Edukacja osób dorosłych poza PSF	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.1. Zwiększenie włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	Wsparcie dla osób o niskich umiejętnościach lub kompetencjach (w tym cyfrowych) realizowane poza systemem BUR i PSF,

			umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways
2	Działanie FEMA.07.05 Edukacja osób dorosłych poza PSF	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.3 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego na obszarze LSR	Wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych (na przykładzie LOWE) np. poprzez tworzenie lokalnych punktów wsparcia kształcenia osób
3	Działanie FEMA.08.01 Aktywizacja społeczna i zawodowa	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.1. Zwiększenie włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób biernych zawodowo oraz zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym przy zastosowaniu usług aktywnej integracji
4	Działanie FEMA.08.01 Aktywizacja społeczna i zawodowa	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.1. Zwiększenie włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	Aktywizacja społeczna i zawodowa w ramach podmiotów integracji społecznej
4	Działanie FEMA.05.07 Kultura i turystyka	Cel 1 Obszar LGD miejscem przyjaznym do życia i odpoczynku Przedsięwzięcie 1.1. Rozwój nowoczesnej, ogólnodostępnej infrastruktury publicznej - zwiększenie dostępności do niekomercyjnej oferty spędzania czasu wolnego i innych usług publicznych	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej
5	Działanie FEMA.05.07 Kultura i turystyka	Cel 1 Obszar LGD miejscem przyjaznym do życia i odpoczynku Przedsięwzięcie 1.1. Rozwój nowoczesnej, ogólnodostępnej infrastruktury publicznej - zwiększenie dostępności do niekomercyjnej oferty spędzania czasu wolnego i innych usług publicznych	Turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych i kulturalnych)
6	Działanie FEMA.08.03 Potencjał partnerów społecznych i organizacji pozarz.	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego na obszarze LSR	Wzmocnienie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych w obszarze zasad horyzontalnych UE
7	Działanie FEMA.08.05 Usługi społeczne i zdrowotne	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.1. Zwiększenie włączenia społecznego seniorów, osób młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	Rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej
8	Działanie FEMA.08.06 Usługi społeczne na rzecz rodzin	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.1. Zwiększenie włączenia społecznego seniorów, osób młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	Rozwój usług społecznych na rzecz dzieci i młodzieży, w tym w ramach usług wsparcia systemu pieczy zastępczej

Podczas wdrażania LSR na lata 2023-2027 LGD planuje ubiegać się o dofinansowanie na realizację projektów skierowanych do lokalnej społeczności, także z innych źródeł niż PS WPR, przedstawionych w poniżej tabeli w powiązaniu z celami i przedsięwzięciami LSR. Stowarzyszenie posiada doświadczenie w pozyskiwaniu środków finansowych, m.in. z Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, środków z budżetu Województwa Mazowieckiego. Podjęcie starań o dywersyfikację źródeł finansowania pozwoli na wzmocnienie efektywności i synergii w osiągnięciu planowanych w LSR celów i przedsięwzięć, poszerzenie zakresu działań realizowanych przez LGD aktywizujących i integrujących środowiska lokalne, promujących dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, ale także wzmacniających potencjał społeczny i gospodarczy regionu. Planowane działania wynikają z przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów obszaru LGD.

Lp.	Cel i przedsięwzięcie - LSR	Przykładowe działania	Propozycja źródła finansowania
1	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.1. Zwiększenie włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji	- działania mające na celu zwiększenie udziału osób starszych w aktywnych formach spędzania czasu wolnego, rozwijanie zainteresowania i zaangażowania w środowisku lokalnym np. poprzez aktywność w organizacjach pozarządowych, KGW, klubach seniora - działania edukacyjne, w tym np. w obszarze ekologii, umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami i korzystania z nowych mediów przez seniorów - działania edukacyjne dla młodych	Program wieloletni na rzecz Osób Starszych "Aktywni+" na lata 2021-2025 Konkursy ofert na realizację zadań Województwa Mazowieckiego przez organizacje pozarządowe (np. w obszarze „Działania na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”, "Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie")
2	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy Przedsięwzięcie 2.3 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego na obszarze LSR	- działania w zakresie wzmacniania potencjału organizacji z obszaru objętego LSR, rozwijania współpracy oraz budowania postaw aktywności obywatelskiej wśród mieszkańców, w tym np. warsztaty, szkolenia, doradztwo, działania promujące inicjatywy społeczne, działania animujące partnerstwo i współpracę sektorową - działania wspierające grupy nieformalne w pozyskiwaniu środków i realizacji inicjatyw (pomoc organizacyjna i merytoryczna na każdym etapie)	Rządowy Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 Konkursy ofert na realizację zadań Województwa Mazowieckiego przez organizacje pozarządowe (np. w obszarze „Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 (...) „Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych”). Program „Mazowsze Lokalnie”, Program „Działaj Lokalnie”
3	Cel 2. Aktywni mieszkańcy i zaangażowani społecznie przedsiębiorcy	- publikacje promujące dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze obszaru LGD - działania edukacyjne, np. warsztaty, gry terenowe, konkursy	Konkursy dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) Program Dotacyjny „Niepodległa” Program Muzeum Historii Polski w Warszawie „Patriotyzm Jutra”

	Przedsięwzięcie 2.2. Wzmocnienie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru objętego LSR	- wydarzenia promujące zasoby kulturowe, historyczne, przyrodnicze obszaru LGD	Program Narodowego Centrum Kultury EtnoPolska Konkursy ofert na realizację zadań Województwa Mazowieckiego (np. w obszarze „Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”).
--	--	--	---

Lokalna Strategia Rozwoju ma charakter zintegrowany, zgodny ze specyfiką RLKS. Cecha ta wyraża się szczególnie w dwóch aspektach. Pierwszym z nich jest spójność i komplementarność celów oraz zaplanowanych przedsięwzięć. Dzięki ich realizacji i osiągnięciu zakładanych efektów, zaspokojone zostaną potrzeby i rozwiązane problemy lokalnej społeczności. W procesie tym, rozwoju mocnych stron i poprawie słabych, wykorzystywane będą dostępne zasoby ludzkie, organizacyjne czy geograficzne. Aktywizacja, integracja i nawiązanie współpracy przez mieszkańców, władze samorządowe, organizacje a także przedsiębiorców zapewni również długofalowość efektów, które założono w procesie tworzenia Strategii.

Z kolei w kolejnym aspekcie przedsięwzięcia, zaplanowane do realizacji w ramach LSR są ściśle powiązane z wyznaczonymi celami strategicznymi i z nimi spójne. Wszystkie razem tworzą zbiór uzupełniających się elementów, które układają się w system złożony z zadań, mających posłużyć wieloaspektowemu rozwojowi terenu LGD. Proces tworzenia LSR opierał się na założeniu, by realizacja przyszłego dokumentu angażowała różne grupy społeczne, w tym wykluczone i zagrożone wykluczeniem. Kolejną ideą, która miała zostać wyrażona w zapisach LSR, jest współpraca i budowanie partnerstw wielosektorowych oraz międzybranżowych. Zorganizowane konsultacje Strategii LSR miały charakter otwarty, by umożliwić reprezentantom różnych środowisk zgłaszanie swoich potrzeb, ale także po to, by poczuli, że dokument ten jest tworzony z nimi i, przede wszystkim, dla nich. Postulaty przedstawicieli lokalnej społeczności stały się podstawą tworzenia LSR.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU NA LATA 2023-2027	Cel 1 Poprawa warunków życia i odpoczynku na obszarze LGD	Przedsięwzięcie 1.1. Rozwój nowoczesnej, ogólnodostępnej infrastruktury publicznej poprawiającej jakość i dostępność do niekomercyjnej oferty spędzania czasu wolnego i innych usług publicznych
	Cel 2 Rozwój aktywności mieszkańców oraz wzmocnienie potencjału zaangażowanych społecznie przedsiębiorców na obszarze LGD	Przedsięwzięcie 2.1. Zwiększenie włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji na obszarze LGD
		Przedsięwzięcie 2.2. Wzmocnienie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru objętego LSR
		Przedsięwzięcie 2.3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego na obszarze LSR
		Przedsięwzięcie 2.4. Przygotowanie koncepcji inteligentnych wsi
		Przedsięwzięcie 2.5. Promowanie partnerskiej współpracy
		Przedsięwzięcie 2.6. Podejmowanie i rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (KSRR)		
Cele: 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach		
Uzasadnienie: Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem, którego realizacja ma być katalizatorem zmian. Zawarty w tytule rozwój terenu Ziemi Chełmońskiego będzie miał charakter wielowymiarowy. Pierwszym z nich będzie umacnianie potencjału społeczności lokalnych (P2.1., P2.3., P2.5.), ponieważ to mieszkańcy są najcenniejsza		

wartością każdego obszaru. Zaplanowane w LSR przedsięwzięcia pozytywnie wpłyną na zwiększenie aktywności obywatelskiej, a także na umacnianie i rozwijanie współpracy mieszkańców czy organizacji. Niezwykle ważne jest także włączanie w planowane zadania grup zagrożonych wykluczeniem społecznym np. z uwagi na ich wiek czy sytuację życiową. W ramach LSR zrealizowane będą działania m.in. edukacyjne i kulturalne, które poprawią jakość życia i odpoczynku, a także przyczynią się do aktywizacji seniorów, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi. Warunkiem rozwoju jest również planowane zwiększanie przedsiębiorczości poprzez działania realizowane we współpracy podmiotów, reprezentujących grupy interesu sektorów: gospodarczego, społecznego i publicznego (P2.5.). Obejmować ona będzie nie tylko wymianę doświadczeń, współdziałanie czy szkolenia, ale również realne wsparcie w postaci grantów na otwarcie lub poszerzenie działalności gospodarczej. LSR obejmuje także opracowanie koncepcji Smart Village (P1.1., P2.6.), która zapewni nie tylko współpracę wszystkich sektorów, ale przyczyni się do powstawania innowacji. Realizacja LSR wspierać będzie powstawania nowoczesnych gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych.

PS WPR 2023 – 2027

Cele:

- CS 8.P 4. Poprawa dostępu do infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej
- CS 8.P 7. Poprawa dostępu do usług komercyjnych
- CS 8.P 9. Rozwój przedsiębiorczości poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy i dywersyfikację dochodów
- CS 8.P 10. Włączenie osób z grup defaworyzowanych lub wykluczonych na obszarach wiejskich
- CS 8.P 11. Stymulowanie rozwoju lokalnego poprzez innowacje, cyfryzację i wykorzystanie potencjału endogenicznego
- CS 8.P 12. Zaangażowanie młodych w życie lokalne, w tym podejmowanie decyzji, tworzenie sieci społeczność
- CS 8.P 13. Rozwój wiedzy/umiejętności: cyfryzacja, oszczędność zasobów, przedsiębiorczość, klimat, środowisko

Uzasadnienie:

Lokalna Strategia Rozwoju, powstająca w ramach LEADER z założenia jest ukierunkowana na wdrażanie przedsięwzięć PS WPR 2023-2027, ponieważ ten europejski program jest jego integralną częścią. Każde z zaplanowanych w ramach LSR działań będzie miało pozytywny wpływ na osiągnięcie celów PS dla WPR na lata 2023-2027. Wśród przedsięwzięć takich znajdują się, m.in.: budowa i rozwój istniejącej, publicznej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, która poszerzy ofertę możliwości nieodpłatnego spędzania wolnego czasu

i niekomercyjnych usług (P1.1.); przedsięwzięcia o różnym charakterze i formie, w tym dedykowane grupom wykluczonym czy młodym (P 2.1., P2.3.); zadania wspierające rozwój społeczeństwa informacyjnego i kompetencji cyfrowych, szczególnie wśród osób młodych oraz przedstawicieli grup wykluczonych (P2.3., P2.4.); wsparcie dla przedsiębiorców poprzez przyznawanie grantów na rozpoczęcie lub rozwój działalności gospodarczej (P2.6.). Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w ramach LSR będą miały wpływ na osiągnięcie wskaźników rezultatu określonych w PS WPR na lata 2023-2027, a zapewnienie ich realizacji będzie się odbywać poprzez kryteria dostępu oraz kryteria punktowe przyznawane wnioskodawcom na etapie oceny operacji.

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Cele:

- 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
- 1.2. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy
- 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich
- 6.3. Wspieranie dywersyfikacji działalności gospodarczej oraz tworzenie pozarolniczych miejsc pracy
- 15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
- 15.4. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw prospołecznych
- 17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców
- 17.4. Wspieranie postaw przedsiębiorczych i samozatrudnienia
- 19. Włączenie i integracja społeczna
- 19.2. Wspomaganie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu

Uzasadnienie: Wszystkie przedsięwzięcia, zapisane w LSR, wpisują się bezpośrednio lub pośrednio w wymienione cele. Szczególnie silnie korelują one z obszarami Społeczeństwo oraz Kultura i dziedzictwo. Zadania, służące rozwojowi obszaru LGD, będą służyć osiągnięciu dwóch, nadrzędnych celów LSR – poprawy warunków życia i spędzania wolnego czasu przez mieszkańców (także redukcja ubóstwa) oraz rozwoju ich aktywności, także tej w sferze przedsiębiorczości. Zaplanowane przedsięwzięcia na poziomie lokalnym, na terenie Ziemi Chełmońskiego, są powiązane z tymi, które realizowane będą na poziomie regionalnym, na terenie Mazowsza. Cele LSR i strategii województwa są ze sobą powiązane i spójne w aspektach rozwoju i umacniania potencjału przedsiębiorców oraz zwiększania aktywności gospodarczej mieszkańców, tworzenia pozarolniczych miejsc pracy i innowacyjnych gospodarstw agroturystycznych, wielowymiarowego rozwoju kapitału ludzkiego, społecznego i obywatelskiego, a także integracji mieszkańców.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego
Cele: W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wydzielono obszary funkcjonalne, które zawierają się w obszarach wskazanych w <i>Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze</i>.
Uzasadnienie: Wszystkie przedsięwzięcia zapisane w Lokalnej Strategii Rozwoju są spójne z kierunkami wytyczonymi przez zarządzających województwem mazowieckim. Realizacja LSR jest silnie powiązana z wdrażaniem rozwiązań innowacyjnych w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego. Wszystkie zadania są ukierunkowane na rozwój potencjału lokalnych społeczności.
GLÓWNE STRATEGIE LOKALNE:
STRATEGIA ROZWOJU DLA POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO NA LATA 2015-2025 Cel strategiczny: <i>Rozwój społeczny i gospodarczy powiatu żyrardowskiego</i> Cel strategiczny: <i>Podniesienie jakości życia mieszkańców powiatu żyrardowskiego</i> STRATEGIA ROZWOJU POWIATU GRODZISKIEGO NA LATA 2021-2027 CEL STRATEGICZNY: <i>Ochrona i poprawa stanu zabytków oraz rozwój kultury na terenie powiatu grodziskiego</i> CEL STRATEGICZNY: <i>Rozwój infrastruktury i komunikacji</i> CEL STRATEGICZNY: <i>Przeciwdziałanie bezrobociu i promowanie aktywnej polityki rynku pracy</i> CEL STRATEGICZNY: <i>Wzmocnienie i rozwój systemu pomocy społecznej</i> STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POWIATU SOCHACZEWSKIEGO NA LATA 2021-2027 Cel strategiczny: <i>Konkurencyjna gospodarka oparta na kapitale intelektualnym oraz aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców</i> Cel strategiczny: <i>Aktywni i wykształceni, zintegrowani mieszkańcy powiatu sochaczewskiego</i> Cel strategiczny: <i>Rozwinięta infrastruktura techniczna powiatu oraz wysoka dostępność i jakość usług publicznych</i> Cel strategiczny: <i>Efektywny, partnerski i sprawny system zarządzania sektorem usług publicznych</i> LGD „Ziemia Chełmońskiego” obejmuje gminy członkowskie zlokalizowane są w trzech powiatach województwa mazowieckiego, dlatego dokonano analizy spójności zakładanych celów LSR z dokumentami strategicznymi tych jednostek. Spośród celów strategicznych wskazano te, które w największym stopniu są wobec siebie komplementarne oraz określono główne obszary spójne z założeniami LSR: 1) rozwój ogólnodostępnej infrastruktury publicznej – w strategiach powiatowych, podobnie jak w LSR uwzględniono kierunki działań związane ze zwiększeniem dostępności do miejsc i atrakcji turystycznych, zwiększeniem bezpieczeństwa mieszkańców i podróżnych (np. poprzez budowę ciągów pieszo-rowerowych, chodników, ścieżek rowerowych, rozwój szlaków turystycznych, rozbudowę infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjno-turystycznej i okołoturystycznej); 2) aktywizacja, edukacja oraz integracja osób młodych, seniorów, osób w niekorzystnej sytuacji oraz mieszkańców – plany powiatowe są zbieżne z założeniami LSR w szerokim zakresie i dotyczą m.in. realizacji działań edukacyjnych, kulturalnych i innych poprawiających jakość życia i aktywizujących seniorów i osoby z niepełnosprawnościami, wsparcia rodzin z dziećmi, działań mających na celu wyrównywanie szans, dostosowania oferty zajęć pozalekcyjnych dla młodych, edukacji młodzieży w zakresie bezpieczeństwa i unikania

zagrożeń, wspierania warunków do powstania lokalnych inicjatyw edukacyjnych podnoszących kwalifikacje i umiejętności lokalnej społeczności, uczenia się przez całe życie przez młodzież i dorosłych, rozwoju oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do różnych grup odbiorców, zapewnienia jej dostępności i różnorodności; promocja i rozwój przedsiębiorczości – działania związane m.in. ze zwiększeniem oferty usług turystycznych i rekreacyjnych, stworzeniem bazy turystyczno-wypoczynkowej, pomocą w pozyskiwaniu środków finansowych na rozwój MSP, wspieraniem i promowaniem agroturystyki i propagowaniem przedsiębiorczości wśród młodzieży uzupełniają się z celami LSR w tym zakresie; 4) ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego – w analizowanych powiatowych dokumentach strategicznych uwzględniono m.in. promowanie walorów kulturalnych i zabytkowych, rozwój, promocję oraz tworzenie produktów kulturowych w oparciu o lokalne tradycje, a także wzrost poziomu tożsamości lokalnej – działania te są spójne z założeniami LSR; edukacja obywatelska i rozwój aktywności społecznej mieszkańców – w tym zakresie w strategiach powiatowych należy zwrócić uwagę na komplementarność z celami i działaniami dotyczącymi m.in. budowania lokalnej więzi społecznej, rozwoju aktywności obywatelskiej oraz partycypacji mieszkańców, upowszechniania wolontariatu, promowania aktywności i wzmocnienia potencjału organizacji pozarządowych i lokalnych inicjatyw, działania na rzecz integracji społeczności lokalnych, promowanie lokalnych inicjatyw. Ponadto dokonano analizy założeń strategii rozwoju poszczególnych gmin członkowskich LGD, która potwierdza spójność celów LSR, jak również kierunków działania.